

การศึกษาพฤติกรรมการนิเทศของครูประจำชั้น ตามความคาดหวังของครูผู้ช่วยระดับประถมศึกษา
ในโรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ ISB (International School Bangkok)
A Study of Teachers' Supervisory Behaviors through Classroom Instructional Assistants'
Expectations in International School Bangkok Elementary

ประพิมพ์พรรณ ศรีปฐม *

Prapimpan Sripathom

ผศ.ดร.จุไรรัตน์ สุธรง **

Asst.Prof. Jurairat Sudrung , Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการนิเทศของครูประจำชั้น ตามความคาดหวังของครูผู้ช่วยระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ ISB (International School Bangkok) 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการปฏิบัติงาน 2) ด้านการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน 3) ด้านการแก้ปัญหา 4) ด้านการเสริมแรง ซึ่งประชากร คือ ครูผู้ช่วยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 5 ของโรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ ISB (International School Bangkok) ในปีการศึกษา 2556 - 2557 จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบปลายเปิด (Open - ended)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการปฏิบัติงาน ครูผู้ช่วยคาดหวังให้ครูประจำชั้นให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานที่ครูผู้ช่วยต้องปฏิบัติ เพื่อให้ครูผู้ช่วยรับทราบและยอมรับก่อน พฤติกรรมนี้เป็นกรณีพิเศษแบบชี้แนะให้ข้อมูล 2) ด้านการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน ครูผู้ช่วยคาดหวังให้การกำหนดมาตรฐานของการปฏิบัติงานเกิดจากครูประจำชั้นและครูผู้ช่วยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานร่วมกัน ซึ่งเป็นพฤติกรรมการนิเทศแบบร่วมมือ 3) ด้านการแก้ปัญหา ครูผู้ช่วยคาดหวังให้ครูประจำชั้นเสนอวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลายให้แก่ครูผู้ช่วยเลือกใช้ให้เหมาะสมกับตนเอง ซึ่งเป็นพฤติกรรมการนิเทศแบบแบบชี้แนะให้ข้อมูล 4) ด้านการเสริมแรง ครูผู้ช่วยคาดหวังให้ครูประจำชั้นคอยติดตามผลการปฏิบัติงานและให้ข้อมูลเพิ่มเติมเป็นระยะ เพื่อให้ครูผู้ช่วยเห็นความสำคัญของตนเองในการปฏิบัติงานร่วมกัน เป็นพฤติกรรมการนิเทศแบบชี้แนะให้

* นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: s.prapimpan@gmail.com

** อาจารย์ประจำสาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: jurairat-s@hotmail.com

Abstract

The goal of this research was to study the supervisory behaviors of homeroom elementary teachers through the expectations of their instructional assistants (IAs). The International School Bangkok (ISB) employs IAs that work full time in one classroom, in Kindergarten through Grade 2, and IAs that work across two classrooms, splitting their time amongst Grades 3 through 5. The research was conducted with a subset of the IAs at ISB, including 22 IAs ranging from Grades 1 through 5. This research was conducted during the ISB academic school year, August 2013 to June 2014, and the data was collected through a checklist and open-ended questionnaire. The four primary areas of research were: (1) actual operations, (2) operational standards, (3) problem solving, and (4) reinforcement.

The results show that in the category of actual operation, Instructional Assistants expected homeroom teachers to inform the assistants in detail before having them execute tasks and complete assigned work. This behavior is called Directive Information Behaviors. In operational standards, IAs expected both teachers and assistants to set the standards together after thorough discussion and collaboration. When asked about problem solving, assistants expected teachers to provide numerous methods for assistants to choose from which were suitable when dealing with a problem, as suggested in the Directive Information Behaviors protocol. Finally, the research demonstrated that IAs expected teachers to follow the assistant's operation when providing reinforcement and keep them progressively informed, so that the assistants realize their importance in collaboration, which is known as Directive Information Behaviors.

คำสำคัญ: พฤติกรรมการนิเทศการสอน / การนิเทศการสอน / ความคาดหวัง / โรงเรียนนานาชาติ นานาชาติ

KEYWORDS: INSTRUCTIONAL BEHAVIORS / INSTRUCTIONAL SUPERVISION / EXPECTATIONS / ISB / INTERNATIONAL SCHOOL BANGKOK

บทนำ

ปัจจุบันงานด้านการศึกษาได้มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว ใน ทุก ๆ ด้าน แนวความคิดและแนวการสอนใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น ตลอดจนการเปิดกว้างทางสังคม มีการเชื่อมโยงการขยายตัวทาง เศรษฐกิจและการพัฒนาเทคโนโลยีอย่างก้าวไกลและรวดเร็ว จึงทำให้นานาชาติเข้ามาขยายกิจการและ พำนักในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น ด้วยเหตุนี้โรงเรียนนานาชาติจึงได้ถือกำเนิดขึ้นในประเทศไทยอย่างเป็นทางการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรองรับบุตรหลานของชาวต่างชาติให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและต่อเนื่อง เมื่อเกิดการย้ายถิ่น ระบบการศึกษานานาชาตินี้ ต้องสามารถสอดคล้องกับนานาชาติประเทศที่นักเรียนไปศึกษาต่อ ทั่วโลก โดยส่วนมากการศึกษาในระบบนานาชาติจะมีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็น ภาษากลาง นับเป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่เด็กนักเรียนทุกคนจะได้มีโอกาสเรียนรู้ภาษาหลักที่สำคัญของโลกและ สามารถใช้ได้อย่างเจ้าของภาษาและยังเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง รวมไปถึงความสามารถในการสื่อสารกับคนทั่วโลกได้ จึงทำให้การเรียนรู้ภาษาที่สองเข้ามามีบทบาทสำคัญในการ เรียนรู้ยุคปัจจุบัน ที่กล่าวมานี้จึงมีส่วนสำคัญเป็นอย่างมากในการตัดสินใจของผู้ปกครองชาวไทยส่วนหนึ่งที่ส่ง บุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนนานาชาติที่นักเรียนใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการเชื่อมโยงการเรียนรู้

กับนักเรียนจากทุกมุมโลก และยังเป็นการฝึก เรียนรู้ภาษาที่สองในชีวิตจริงอีกด้วย ส่งผลให้มีโรงเรียนนานาชาติเกิดขึ้นในประเทศไทยอย่างกว้างขวาง โดยใช้หลักสูตรจากหลายประเทศ เช่น สิงคโปร์ ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น เป็นต้น ทั้งนี้โรงเรียนนานาชาติที่เปิดขึ้น นอกจากเป็นการรองรับนักเรียนที่มาจากประเทศดังกล่าวแล้ว ยังถือเป็นการเพิ่มเสรีทางการศึกษาให้กับนักเรียนไทย ตามสาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 อีกด้วย

การศึกษาในโรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ ISB (International School Bangkok) มีการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบและหลักสูตรของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีความหลากหลายทั้งทางด้านแนวความคิด ปรัชญา ความเชื่อ สังคม วัฒนธรรม และแนวทางการศึกษาตามพื้นฐานของแต่ละบุคคลเป็นอย่างมาก การจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรจึงต้องมีความละเอียดอ่อน มีการจัดการอย่างเป็นระบบ เพื่อตอบสนองและส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้เรียนรู้อย่างเท่าเทียมกัน แนวทางการนิเทศจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือครูให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การปฏิบัติงานและพฤติกรรมการสอนให้มีประสิทธิภาพ สร้างความเข้าใจในเนื้อหาและถ่ายทอดลงสู่นักเรียน

การนิเทศการสอนถือเป็นงานที่สำคัญมากสำหรับการนิเทศซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงพฤติกรรมการสอนของครูและถือเป็นงานที่ต้องทำร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและครูเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิดเห็น ปัญหา และรวมไปถึงความต้องการของครู เพื่อให้ปฏิบัติการนิเทศการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทราบถึงเป้าหมายของการนิเทศการสอนที่ชัดเจน

การดำเนินการเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครู

Donaldson (1980) ได้กล่าวถึงการดำเนินการเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครู ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ประเมินผลการเสริมแรงในอดีตที่มีผลต่อเนื่องในอนาคต และทำความเข้าใจการเสริมแรงเหล่านี้ว่าวิธีการใดไม่ประสบผลสำเร็จโดยพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมครูว่าเปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงใด

ขั้นที่ 2 การพัฒนาและโน้มน้าวจิตใจของครูให้มีความเต็มใจที่จะรับการเปลี่ยนแปลง ผู้นิเทศควรทำให้ครูมีความเข้าใจถึงผลกระทบและผลเสียที่เกิดจากพฤติกรรมแบบเก่าและโน้มน้าวให้เห็นประโยชน์ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยพิจารณาความต้องการของครูเป็นหลัก

ขั้นที่ 3 การมุ่งพัฒนาพฤติกรรมครูควรทำควบคู่ไปกับการเสริมแรง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอาจต้องใช้ความต่อเนื่องและต้องใช้เวลานานไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ ระหว่างนั้นอาจทำให้ครูท้อแท้และหมดกำลังใจ ดังนั้น ผู้นิเทศจึงควรมีการเสริมแรงและให้กำลังใจเป็นระยะ ๆ เพื่อให้ครูเกิดความภาคภูมิใจในตนเองและมีกำลังใจที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนต่อไป

ขั้นที่ 4 การกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในระหว่างการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ครูอาจประสบปัญหาหรือข้อผิดพลาดต่าง ๆ ที่อาจทำให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไม่ประสบความสำเร็จ ในกรณีนี้ ผู้นิเทศควรกระตุ้นอย่างสร้างสรรค์โดยการแนะนำใน ให้กำลังใจเพื่อให้เกิดความมั่นใจมากกว่าการติเตียน เพื่อให้ครูเห็นว่าข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นเป็นเพียงเรื่องเล็กน้อยสามารถแก้ไขได้

ขั้นที่ 5 การให้รางวัลเมื่อเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เมื่อครูแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ควรมีการให้รางวัลทันที ไม่ว่าจะเป็นการกล่าวยกย่องชมเชยให้ความสนใจในสิ่งที่ทำ ซึ่งการชมเชยด้วยคำพูดนั้นมีค่าทางใจมากกว่าวัตถุสิ่งของ ทำให้ครูเห็นคุณค่าและต้องการรักษาพฤติกรรมใหม่ให้คงอยู่

พฤติกรรมการนิเทศการสอน

พฤติกรรมการณ์เทศการสอน มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อให้มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนอย่างสูงสุด ผู้เทศจำเป็นต้องทำงานร่วมกับครูและมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับครู ทั้งทางสีหน้าท่าทาง การแสดงพฤติกรรม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การปรึกษาหารือ และการทำงานร่วมกัน ซึ่งการแสดงพฤติกรรมการณ์เทศที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพจะส่งผลให้ครูมีพฤติกรรมการณ์เทศที่ดีตามไปด้วย

พฤติกรรมการณ์เทศ 4 แบบ

Glickman and Others (2010) ได้กำหนดพฤติกรรมการณ์เทศไว้ 4 แบบ แต่ละแบบจะสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้เทศจะต้องมีความสามารถในการประเมินศักยภาพ ระดับความสามารถ ความผูกพันต่อภาระหน้าที่ และความเชี่ยวชาญของครูผู้สอนแต่ละคน เพื่อผู้เทศจะสามารถเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมกับครูแต่ละคน ดังนี้

1. พฤติกรรมการณ์เทศแบบชี้แนะควบคุม (Directive Control Behaviors)

เป็นการนิเทศที่ผู้เทศมีส่วนรับผิดชอบโดยตรงในการแนะนำชี้แนะและช่วยเหลือครูผู้สอนเป็นการนิเทศที่ผู้เทศมีอำนาจหน้าที่หรือตำแหน่งสูงกว่าครูจึงสามารถสั่งการได้และครูไม่ขัดขืน ผู้เทศต้องมีความรู้เรื่องนั้น ๆ ดีกว่าครูผู้รับการนิเทศ การนิเทศแบบชี้แนะควบคุมนี้ ผู้เทศต้องมีความเข้าใจครูอย่างแท้จริงและชัดเจน แต่จะต้องมีใช้คำพูดในลักษณะเสริมแรงเพื่อสร้างขวัญและไม่ให้ผู้รับการนิเทศรู้สึกอึดอัดจนเกิดความรู้สึกต่อต้าน

2. พฤติกรรมการณ์เทศแบบชี้แนะให้ข้อมูล (Directive Information Behaviors)

เป็นการนิเทศที่ผู้เทศมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอน โดยการให้ข้อมูลและเลือกวิธีการปฏิบัติการนิเทศ แล้วให้ครูผู้รับการนิเทศได้เป็นผู้ตัดสินใจว่าจะเลือกใช้วิธีใด หรืออาจนำวิธีการต่าง ๆ มาผสมผสานให้การนิเทศมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น โดยผู้เทศต้องเป็นผู้มีประสบการณ์ และมีความรู้มากกว่าครูผู้รับการนิเทศ หรือเหนือกว่าครูอย่างชัดเจน

3. พฤติกรรมการณ์เทศแบบร่วมมือ (Collaborative Behaviors)

เป็นการนิเทศที่ผู้เทศและครูผู้รับการนิเทศตัดสินใจร่วมกันในการหาวิธีการที่จะนำมาแก้ปัญหาการนิเทศและปฏิบัติการนิเทศร่วมกันในทุกขั้นตอน มีการประชุมปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะซึ่งกันและกัน แก้ปัญหา วางแผนในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน ซึ่งการนิเทศรูปแบบนี้เหมาะสมสำหรับครูและผู้เทศที่มีระดับความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ใกล้เคียงกัน

4. พฤติกรรมการณ์เทศแบบไม่ชี้แนะ (Nondirective Behaviors)

เป็นการนิเทศที่ผู้เทศเป็นเพียงผู้สนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ ตามที่ครูขอให้ช่วยเท่านั้น คือ ผู้เทศต้องไม่เป็นผู้ตัดสินใจ หากครูต้องการให้ผู้เทศมีส่วนร่วมมากขึ้น ผู้เทศเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำ สนับสนุนในภาพรวม และกระตุ้นให้ครูมีความตื่นตัวในการดำเนินงาน และแสดงความเห็น

สภาพการจัดการบุคลากรการสอนในโรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ ฝ่ายประถม เป็นไปตามความต้องการและความเหมาะสมของนักเรียนแต่ละระดับแตกต่างกันไป ดังนี้ ระดับเตรียมอนุบาลมีครูประจำชั้น 2 คน และครูผู้ช่วย 2 คน ประจำห้องเรียน ระดับอนุบาล - ประถมศึกษาปีที่ 2 มีครูประจำชั้น 1 คน และครูผู้ช่วย 1 คนประจำห้องเรียน และประถมศึกษาปีที่ 3 - 5 มีครูประจำชั้น 1 คนประจำห้องเรียน และครูผู้ช่วย 1 คนดูแล 2 ห้องเรียน โดยครูประจำชั้นจะทำหน้าที่เป็นผู้เทศและผู้ประเมินให้กับครูผู้ช่วยของตนเองด้วย (Mentoring) การนิเทศจะทำงานร่วมกันระหว่างครูประจำชั้นและครูผู้ช่วย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปลี่ยนแปลงปรับปรุง พฤติกรรมการณ์เทศที่ไม่พึงประสงค์ ส่งเสริม ให้คำปรึกษา แนะนำการเรียนการสอนในห้องให้มี

ประสิทธิภาพสูงสุด หากครูประจำชั้นแสดงพฤติกรรมการณ์เทศที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพจะส่งผลให้ครูมีพฤติกรรมการสอนที่ดี (พรรณทรี โชคไพศาล, 2553) ซึ่งในแต่ละปีการศึกษาจะมีการจัดการนิเทศ 1 - 3 ครั้ง แตกต่างกันไปในแต่ละระดับชั้น กล่าวคือ ครูผู้ช่วยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ได้รับการนิเทศปีการศึกษาละ 1 ครั้ง ครูผู้ช่วยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 4 ได้รับการนิเทศปีการศึกษาละ 2 ครั้ง และครูผู้ช่วยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้รับการนิเทศปีการศึกษาละ 3 ครั้ง หากพฤติกรรมการณ์เทศของครูประจำชั้นไม่ได้รับการยอมรับจากครูผู้ช่วย ส่งผลกระทบทำให้การนิเทศเป็นไปอย่างไม่ราบรื่นและไม่สามารถช่วยแก้ไขปรับปรุง ช่วยเหลือ และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับครูผู้ช่วยในแต่ละปีได้ หรือการนิเทศไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ส่งผลให้การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีการประสานงานที่ดี ส่งผลให้ผู้เรียนขาดประสิทธิภาพ ดังนั้น ผลการวิจัยของ จุไร ชูรัช (2540) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการณ์เทศของครูโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการณ์เทศของครูโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก นอกจากนี้ผลการวิจัยประมาณ 20 ปีก่อนจนถึงปัจจุบันพบว่า ปัญหาที่มีมาอย่างต่อเนื่องปัญหานี้คือ ครูไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการณ์เทศ ไม่ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้และไม่นำผลการนิเทศมาปรับปรุงการปฏิบัติงาน ซึ่งสะท้อนถึงความล้มเหลวของการนิเทศ เพราะการจัดการนิเทศมุ่งการพัฒนาครู เพื่อให้ครูพัฒนาการเรียนการสอน โดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นเป้าหมายสูงสุด การที่ครูไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการณ์เทศหลังจากได้รับการนิเทศ แสดงให้เห็นว่าการนิเทศนั้นไม่ประสบความสำเร็จ (จุไรรัตน์ สดรุณ, 2552)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและเห็นความสำคัญที่จะทำการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาพฤติกรรมการณ์เทศของครูประจำชั้น ตามความคาดหวังของครูผู้ช่วยระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ ISB (International School Bangkok) เพื่อนำผลที่ได้ไปปรับใช้ให้ตรงกับบริบทของโรงเรียน ซึ่งครูผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศผู้ช่วยสอน (Mentoring) ผู้วิจัยเชื่อว่าผลการวิจัยในครั้งนี้จะสามารถสร้างความเข้าใจลดความต่างในเรื่องเชื้อชาติ ภาษาและวัฒนธรรม ระหว่างครูประจำชั้นกับครูผู้ช่วยและทราบถึงความต้องการของครูผู้ช่วยอีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาพฤติกรรมการณ์เทศของครูประจำชั้น ตามความคาดหวังของครูผู้ช่วยระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ ISB (International School Bangkok) ใน 4 ด้าน คือ 1. ด้านการปฏิบัติงาน 2. ด้านการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน 3. ด้านการแก้ปัญหา และ 4. ด้านการเสริมแรง

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูผู้ช่วยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 5 ของโรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ ISB (International School Bangkok) ในปีการศึกษา 2556 - 2557 จำนวน 22 คน

ขอบเขตเนื้อหา

1. พฤติกรรมการณ์เทศแบบชี้แนะควบคุม (Directive Control Behaviors)
2. พฤติกรรมการณ์เทศแบบชี้แนะให้ข้อมูล (Directive Information Behaviors)
3. พฤติกรรมการณ์เทศแบบร่วมมือ (Collaborative Behaviors)
4. พฤติกรรมการณ์เทศแบบไม่ชี้แนะ (Nondirective Behaviors)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สำหรับครูผู้ช่วยระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ ISB (International School Bangkok) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลและสภาพทั่วไปของครูผู้ช่วยในระดับประถมศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เทศของครูประจำชั้น ตามความคาดหวังของครูผู้ช่วยระดับประถมศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการปฏิบัติงาน
2. ด้านการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน
3. ด้านการแก้ปัญหา
4. ด้านการเสริมแรง

ในแต่ละด้านครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เทศ 4 แบบตามแนวคิดของ Glickman (2010) ดังนี้

1. พฤติกรรมการณ์เทศแบบชี้แนะควบคุม (Directive Control Behaviors)
2. พฤติกรรมการณ์เทศแบบชี้แนะให้ข้อมูล (Directive Information Behaviors)
3. พฤติกรรมการณ์เทศแบบร่วมมือ (Collaborative Behaviors)
4. พฤติกรรมการณ์เทศแบบไม่ชี้แนะ (Nondirective Behaviors)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของครูผู้ช่วยเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เทศที่คาดหวังจากครูประจำชั้น

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสร้างเครื่องมือโดยการศึกษาค้นคว้า เอกสาร หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการณ์เทศของผู้มีเทศ ตามแนวความคิดของ Glickman (2010) ตลอดจนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มากำหนดเนื้อหาของเครื่องมือ โดยได้จัดทำเครื่องมือในรูปแบบของแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบปลายเปิด(Open-ended) และได้แก้ไขปรับปรุงตามความเห็นและคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการณ์เทศของครูประจำชั้น ตามความคาดหวังของครูผู้ช่วยระดับประถมศึกษา โรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ ISB (International School Bangkok) มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแจ้งผู้บริหาร โรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ ฝ่ายประถมศึกษา ISB (International School Bangkok) เพื่อขออนุญาตดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัย
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากครูผู้ช่วยระดับประถมศึกษา (ประถมศึกษาปีที่ 1 – ประถมศึกษาปีที่ 5) ในปีการศึกษา 2556 - 2557 จำนวน 22 คน โดยใช้แบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากครูผู้ช่วยเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากกลุ่มประชากร มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การร้อยละเพื่อนำมาประกอบการอภิปรายผลในการศึกษาค้นคว้า
2. ด้านพฤติกรรมการณ์เทศของผู้มีเทศตามการรับรู้ของผู้ช่วยสอน วิเคราะห์โดยใช้การร้อยละแล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

3. แบบสอบถามแบบปลายเปิด ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามจากเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เทศของครูประจำชั้นตามความคาดหวังของครูผู้ช่วยในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน คือ ได้แก่ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน ด้านการแก้ปัญหา และด้านการเสริมแรง ปรากฏผลดังนี้

1. ด้านการปฏิบัติงาน

พฤติกรรมการณ์เทศด้านการปฏิบัติงาน พบว่า ครูผู้ช่วยคาดหวังให้ครูประจำชั้นให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานที่ครูผู้ช่วยต้องปฏิบัติ เพื่อให้ครูผู้ช่วยรับทราบและยอมรับมากที่สุด พฤติกรรมนี้เป็นการณ์เทศแบบชี้แนะให้ข้อมูล (Directive Information Behaviors) รองลงมา คือ ครูประจำชั้นให้ครูผู้ช่วยได้เสนองานที่ครูผู้ช่วยสามารถทำได้ แล้วจึงมองภาพรวมของการทำงานร่วมกัน ซึ่งเป็นพฤติกรรมการณ์เทศแบบร่วมมือ (Collaborative Behaviors) และครูประจำชั้นเปิดโอกาสให้ครูผู้ช่วยคิดและตัดสินใจในการปฏิบัติงานด้วยตนเอง เป็นพฤติกรรมการณ์เทศแบบไม่ชี้แนะ (Nondirective Behaviors) ตามลำดับ

2. ด้านการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน

พฤติกรรมการณ์เทศด้านการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานครูผู้ช่วยคาดหวังให้ครูประจำชั้นและครูผู้ช่วยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานร่วมกันมากที่สุด เป็นพฤติกรรมการณ์เทศแบบร่วมมือ (Collaborative Behaviors) รองลงมา คือ ครูประจำชั้นให้ครูผู้ช่วยสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานด้วยตัวเองและเป็นเพียงผู้สนับสนุนเท่านั้น เป็นพฤติกรรมการณ์เทศแบบไม่ชี้แนะ (Nondirective Behaviors) และครูประจำชั้นให้ข้อมูลหรือเสนอแนวทางการแก้ไขการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับมาตรฐานที่ต้องการ เป็นพฤติกรรมการณ์เทศแบบชี้แนะให้ข้อมูล (Directive Information Behaviors) ตามลำดับ

3. ด้านการแก้ปัญหา

พฤติกรรมการณ์เทศด้านการแก้ปัญหาคูผู้ช่วยคาดหวังให้ครูประจำชั้นเสนอวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลายให้แก่ครูผู้ช่วยเลือกใช้ให้เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด ซึ่งพฤติกรรมนี้เป็นพฤติกรรมการณ์เทศแบบชี้แนะให้ข้อมูล (Directive Information Behaviors) รองลงมา คือ ครูประจำชั้นและครูผู้ช่วยร่วมพูดคุยถึงปัญหาและหาแนวทางการแก้ไขร่วมกัน เป็นพฤติกรรมการณ์เทศแบบร่วมมือ (Collaborative Behaviors) และครูประจำชั้นชี้ให้ครูผู้ช่วยเห็นถึงปัญหาและบอกวิธีแก้ปัญหาตามความเหมาะสม เป็นพฤติกรรมการณ์เทศแบบชี้แนะควบคุม (Directive Control Behaviors) ตามลำดับ

4. ด้านการเสริมแรง

พฤติกรรมการณ์เทศด้านการเสริมแรงครูผู้ช่วยคาดหวังให้ครูประจำชั้นคอยติดตามผลการปฏิบัติงานและให้ข้อมูลเพิ่มเติมเป็นระยะ เพื่อให้ครูผู้ช่วยเห็นความสำคัญของตนเองในการปฏิบัติงานมากที่สุด เป็นพฤติกรรมการณ์เทศแบบชี้แนะให้ข้อมูล (Directive Information Behaviors) รองลงมา คือ ครูประจำชั้นมีการให้กำลังใจครูผู้ช่วยในการทำงานและร่วมรับผิดชอบต่อสิ่งที่อาจเกิดขึ้นหรือส่งผลต่อการปฏิบัติงาน เป็นพฤติกรรมการณ์เทศแบบร่วมมือ (Collaborative Behaviors) ไม่มีครูผู้ช่วยคนใดคาดหวังให้ครูประจำชั้นบอกความคาดหวัง เพื่อให้ครูผู้ช่วยเห็นความสำคัญต่อการพัฒนางานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งเป็นพฤติกรรมการณ์เทศแบบชี้แนะควบคุม (Directive Control Behaviors) และครูประจำชั้นให้กำลังใจและสนับสนุนให้ครูผู้ช่วยตัดสินใจในการปฏิบัติงานด้วยตนเองซึ่งเป็นพฤติกรรมการณ์เทศแบบไม่ชี้แนะ (Nondirective Behaviors)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

จากแบบสอบถามที่ครูผู้ช่วยได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังต่อพฤติกรรมการณ์เทศของครูประจำชั้น พบว่า ครูผู้ช่วยคาดหวังให้ครูประจำชั้นระมัดระวังการใช้อารมณ์ สีหน้าและท่าทางที่แสดงถึงการไม่ให้เกียรติครูผู้ช่วย เคารพและยอมรับในวัฒนธรรมที่แตกต่าง และมีการให้กำลังใจ กล่าวชื่นชมและขอบคุณเสมอ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการณ์เทศของครูประจำชั้น ตามความคาดหวังของครูผู้ช่วยระดับประถมศึกษา โรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ ISB (International School Bangkok) ซึ่งจากผลการวิจัยในภาพรวม พบว่า ครูผู้ช่วยมีความคาดหวังให้ครูประจำชั้นใช้พฤติกรรมการณ์เทศแบบชี้แนะให้ข้อมูล (Directive Information Behaviors) มากที่สุด ดังนี้

โรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ ISB (International School Bangkok) มีการจัดการเรียนการสอนโดยมีครู 2 คน ปฏิบัติงานร่วมกันใน 1 ห้องเรียน คือ ครูประจำชั้นและครูผู้ช่วย ครูประจำชั้นจะเป็นผู้วางรูปแบบการเรียนการสอนและกิจกรรมในแต่ละวัน โดยปรึกษาร่วมกันกับครูผู้ช่วยเพื่อจัดเตรียมอุปกรณ์การเรียนการสอน ซึ่งลักษณะของงานจะต้องทำวันต่อวัน และมีเวลาในการเตรียมงานจำกัด ด้วยเหตุนี้ ครูผู้ช่วยจึงคาดหวังให้ครูประจำชั้นใช้พฤติกรรมการณ์เทศแบบชี้แนะให้ข้อมูล (Directive Information Behaviors) คือ บอกวิธีการและความต้องการที่ชัดเจนและสนองความต้องการของการจัดการเรียนการสอนของครูประจำชั้น แต่ครูผู้ช่วยสามารถแสดงความคิดเห็นหรือเลือกวิธีการในการปรับปรุงแก้ไขให้ตรงกับที่ครูประจำชั้นต้องการและเหมาะสมกับตนเอง โดยมีครูประจำชั้น เป็นผู้เสนอวิธีการที่หลากหลาย เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับ Glickman (2010) ที่กล่าวว่า การนิเทศที่ผู้นิเทศมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอน โดยการให้ข้อมูลและเลือกวิธีการปฏิบัติการนิเทศ แล้วให้ครูผู้รับการนิเทศได้เป็นผู้ตัดสินใจว่าจะเลือกใช้วิธีใด หรืออาจนำวิธีการต่าง ๆ มาผสมผสานให้การนิเทศมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ในการแก้ปัญหาที่เช่นกัน ครูผู้ช่วยมีความคาดหวังให้ครูประจำชั้นช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับการทำงานให้ตรงประเด็นและชัดเจน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า หากครูประจำชั้นเป็นผู้เสนอแนวทางการแก้ปัญหาให้ครูผู้ช่วยตัดสินใจ จะตรงกับความต้องการและตอบสนองต่อการจัดการเรียนการสอนมากกว่า เพราะครูประจำชั้นเป็นผู้วางแผนการสอน ย่อมเข้าใจว่าต้องการให้ครูผู้ช่วยแก้ไขอย่างไรและเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ครูผู้ช่วย แต่ยังเปิดโอกาสให้ครูผู้ช่วยตัดสินใจในการเลือกวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเองหรือแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับที่ S. Goldon (2009) ได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศแบบชี้แนะให้ข้อมูลเป็นวิธีการที่ใช้เสมือนกับการนำทางให้ครูตัดสินใจที่จะเลือกวิธีการในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ผู้นิเทศเป็นผู้ที่ให้ข้อมูล เป้าหมายและเป็นเหมือนตัวอย่างที่ดีแก่ผู้นิเทศ และครูผู้ช่วยยังมีความคาดหวังให้ครูประจำชั้นมาใช้ในการเสริมแรง ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การเสริมแรงในแบบชี้แนะให้ข้อมูลเสมือนเป็นการให้กำลังใจแก่ครูผู้ช่วยโดยการทบทวนเป้าหมายกิจกรรมที่ต้องใช้และเป็นการส่งเสริมให้มุ่งสู่ความสำเร็จ เกิดความภาคภูมิใจและมีกำลังใจในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ดังที่ Donaldson (1980) ได้เสนอวิธีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยการให้รางวัลทันที เมื่อครูเกิดการเปลี่ยนแปลง อาจเป็นคำพูดหรือวัตถุก็ได้ รางวัลจะทำให้ครูเห็นคุณค่าของพฤติกรรมใหม่และครูจะรักษาให้คงอยู่ต่อไป แต่อย่างไรก็ตามครูผู้ช่วยมีความคาดหวังให้ครูประจำชั้นใช้รูปแบบการนิเทศแบบร่วมมือ (Collaborative Behaviors) เพื่อกำหนดมาตรฐานร่วมกันในการทำงาน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน ควรมีการพูดคุยเพื่อกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานร่วมกันและทำความเข้าใจให้ตรงกัน เมื่อทำการมีการนิเทศจะเกิดการยอมรับและแก้ไขได้ตรงจุด อีกทั้งยังลดความขัดแย้งระหว่างครูกับผู้นิเทศอีกด้วย สอดคล้องกับ จุไรรัตน์ สดรุณ (2552) ได้ให้ความหมายของการนิเทศแบบร่วมมือว่า ในการ

นิเทศแบบร่วมมือกันนั้น ทั้งผู้นิเทศและครูจะร่วมกันตัดสินใจในวิธีการในวิธีแก้ปัญหาและการปฏิบัติงานตลอดเวลา โดยการให้ข้อเสนอแนะแก่กัน เพื่อร่วมพิจารณาหาข้อตกลงร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการนิเทศของครูประจำชั้น ตามความคาดหวังของครูผู้ช่วยระดับประถมศึกษา โรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ ISB (International School Bangkok) ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. โรงเรียนสถานศึกษานานาชาติ ISB (International School Bangkok) ควรมีการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้บุคลากรทางการสอนได้เข้าร่วมเพื่อกระชับความสัมพันธ์ทำความรู้จักกันให้มากขึ้นและทำงานร่วมกันอย่างราบรื่น
2. จัดอบรมเพื่อกำหนดมาตรฐานและเกณฑ์ในการนิเทศร่วมกัน เพื่อสร้างข้อตกลงให้ทั้งสองฝ่ายเข้าใจยอมรับและเข้าใจ ลดการขัดแย้งซึ่งนำมาสู่การต่อต้านการนิเทศและทำให้การนิเทศราบรื่น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- จุไร ชูรักษ์ (2540). *ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดพัทลุง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- จุไรรัตน์ สุดรุ่ง, (2552) *การจัดการนิเทศภายในโรงเรียน Management In - School Supervision: เอกสารประกอบการสอน วิชา 2748617*. กรุงเทพมหานคร: สาขาวิชานิเทศการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรรณทรี โชคไพศาล (2553). *พฤติกรรมการนิเทศที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครู*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, สาขาวิชานิเทศการศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Donaldson, L. (1980). *Behavioral Supervision: Practical Ways to Change Unsatisfactory Behavior and Increase Productivity*. Reading, Massachusetts: Addison-Wesley.
- Glickman, D. C., Goldon, S. P., and Ross Gordon, J. M. (2009). *The Basic Guide to Supervision and Instructional Leadership*. 2nd ed. Boston: Pearson Education.
- Glickman, C. D., Goldon, S. P., and Ross Gordon, J. M. (2010). *Supervision and Instructional Leadership: A Development Approach*. 8th ed. Boston: Allyn and Bacon.